

İktidar ve Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Dair Foucault ve Bourdieu'nün Analizi

Eda Denli

Mali Müşavir

edatuncer6@gmail.com, ORCID:0009-0005-6519-3012

Özet

Toplumsal cinsiyet çalışmalarında ve toplumdaki iktidar ilişkilerini anlamamızı sağlamada Foucault ve Bourdieu'nün rolü oldukça önemlidir. İktidar olgusunu bireysel davranış ve yapının ötesine götüren Foucault, iktidarın ne olduğundan çok nasıl çalıştığını anlamının daha önemli olduğunu ifade etmiştir. İktidarın sadece kısıtlayıcı değil aynı zamanda teşvik edici bir işleyişi olduğuna da dikkat çeken Foucault, iktidar olgusunun bireysel tercih, sınıf ya da kapitalist sistemin yapısal gereksinimlerine indirgenemeyecek kadar karmaşık olduğunu da iddia eder. Ayrıca iktidarın gündemi belirleyerek, tartışmaları sınırlandırarak, hakikatin ne olduğunu tanımlayarak, ıslah ederek, normalleştirerek, bilgiyle birleşerek ve dolayısıyla hem epistemolojik hem de etik yargılarla, doğru-yanlış, iyi-kötü gibi, kendini derinleştirerek işleyen söylemsel bir oluşuma dönüştüğünü öne sürer. İktidar ilişkileri sadece başkalarını kontrol etme veya etkileme yeteneği ile ilgili değil, aynı zamanda tahakküme direnme veya meydan okuma yeteneği ile de ilgilidir. Bu nedenle, bireyler ve gruplar hakim oldukları konumlarını korumak veya bunlara meydan okumak için mücadele ederken, iktidar ilişkileri çatışma ve gerilimle karakterize edilir. Dolayısıyla güç ilişkileri, aynı zamanda bireylerin ve grupların kendi düşünme ve eylem biçimlerini şekillendirme yeteneklerine de atıfta bulunur. Bu şekilde, iktidar ilişkileri sosyal ve kültürel normların ve

değerlerin hem bir yansıması hem de yeniden üretilmesinin bir aracıdır. Bourdieu'nün iktidar tanımı, gücün elde edilmesinde kültürel sermayenin önemini de vurgulamaktadır. Bourdieu'ye göre güç, eğitim, sosyalleşme ve kültürel deneyimler yoluyla elde edilen bir durumdur. Bu durum, eğitim ve yüksek kültüre maruz kalma gibi kültürel kaynaklara erişimi olanların, toplumda güç ve nüfuz elde etme olasılıklarının daha yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ek olarak, yüksek sosyal sınıflardan gelen bireyler kültürel sermayeye daha fazla erişebildikleri için daha fazla güce ve etkiye sahiptir.'

Anahtar Kelimeler: Foucault, Bourdieu, Cinsiyet, İktidar

Foucault and Bourdieu's Deconstruction of the Relationship Between Power and Gender

Abstract

The role of Foucault and Bourdieu in gender studies and in providing us with an understanding of power relations in society is very important. Taking the phenomenon of power beyond individual behavior and structure, Foucault stated that it is more important to understand how power works than what it is. Drawing attention to the fact that power has not only a restrictive but also an encouraging functioning, Foucault also claims that the phenomenon of power is too complex to be reduced to individual choice, class or the structural requirements of the capitalist system. He also suggests that power turns into a discursive formation that functions by setting the agenda, limiting discussions, defining what truth is, correcting, normalizing, merging with knowledge and therefore deepening itself with both epistemological and ethical judgments, such as right-wrong, good-bad. Power relations are not only about the ability to control or influence others, but also about the ability to resist or challenge domination. Therefore, power relations are characterized by conflict and tension, as individuals and groups struggle to maintain or challenge their dominant positions. Therefore, power relations also refer to the ability of individuals and groups to shape their own ways of thinking and acting. In this way, power relations are both a reflection and a means of reproducing social and cultural norms and values. Bourdieu's definition of power also emphasizes the importance of cultural capital in the acquisition of power. According to Bourdieu, power is a state obtained through education, socialization and cultural experiences. This means that those

who have access to cultural resources, such as education and exposure to high culture, are more likely to achieve power and influence in society. In addition, individuals from higher social classes have more power and influence, as they have October greater access to cultural capital.

Key Words: Foucault, Bourdieu, Gender, Power

Giriş

Bedene işlemiş sınıflama, toplumsal düzeni ve cinsiyete dayalı iş bölümünün toplumsal olarak oluşmuş ilkelerini sorgulayarak nesnel yapılar oluşturan bir özellik arz etmektedir.

Toplumsallaşma süreci, bedeni, toplumsal dünyanın farklı bölümlenmeleri arasında, belirlenmiş konumlarda bireylere atfedilen anlam ve değerlere göre şekillendiren bir süreçtir. Bu sınıflandırmalar cinsiyete, yaşa vb. kıstaslara bağlı olabilmektedir (Bourdieu, 2020: 687).

Bu nesnel yapılar içselleştirilir ve yapılara uygun yatkınlıklara dönüşür; grup mensupları da bunun sonucu olarak bu yapıları, kendi grup üyeleri açısından makul ya da mantıksız olarak değerlendirir ve uygulama da tecrübe eder.

Nesnel yapıları içselleştirme süreci, sadece zihinsel değil aynı zamanda bedensel bir süreçtir. Bir sınıf için ortak olan başarı ve başarısızlık ihtimalleri, hem zihinsel hem de bedensel olarak değerlendirilip biçimlendirilir.

Sözselle ifadeler kadar, duruş ve yürüme şekli gibi fiziksel durum ve davranışlar da, toplumun bedeni olarak dile getirilebilecek olan tarzda kendini gösterir. Bedenlerin fiziksel ve biyolojik farklılıkları, ayrımların anlamlı olmasını sağlamaktadır.

Toplumsal alanda belli bir konuma sahip olan bireylerin deneyimleri pratikler yoluyla bedene işlenen bir toplumsal sınıflama sistemi oluşturur. Bu sistem ekonomik imkânlar dâhilinde, düzene bağlı bir şekilde, toplumsal değerleri anlamları ve sınıflandırmanın temelinde yatan yaşam stillerini üretir (Bourdieu, 2020: 260-261).

Günümüzde bedeni veya kullanımına dair olanla olması gereken arasındaki ilişki yeni meslek gruplarına olanak sağlamıştır. Bu durumda ortaya çıkan yeni sauna, jimnastik, kayak gibi meslek grupları; sundukları ürünler için, bedenini yeni kullanımlarını dayatarak, tükenmek bilmeyen bir

pazar üretilmesine katkıda bulunmuşlardır.

Normal insanda boy ve ağırlık oranları çizelgesi, dengeli beslenme düzeni gibi kendi belirledikleri tanımları dayatan doktorlar ve diyet uzmanları, ince zevki mankenlerin imkânsız beden ölçülerine bırakan terziler, bedenini zorunlu hale getirilmiş yeni kullanımlarını fırsat bilip ders veren reklamcılar ve gazeteciler, bütün bu kişiler ve meslekler bazen kendilerini bile karşı karşıya getiren bir rekabet içinde, hizmet ettikleri bir davayı ileri götürmekte yarışır (Bourdieu, 2020: 231).

Toplumsal Bir İlişki Olarak İktidar Kavramı

İktidar olgusunu bireysel davranış ve yapının ötesine götüren Foucault, iktidarın ne olduğundan çok nasıl çalıştığını anlamının daha önemli olduğunu ifade etmiştir. İktidarın sadece kısıtlayıcı değil aynı zamanda teşvik edici bir işleyişi olduğuna da dikkat çeken

Foucault, iktidar olgusunun bireysel tercih, sınıf ya da kapitalist sistemin yapısal gereksinimlerine indirgenemeyecek kadar karmaşık olduğunu da iddia eder. Ayrıca iktidarın gündemi belirleyerek, tartışmaları sınırlandırarak, hakikatin ne olduğunu tanımlayarak, ıslah ederek, normalleştirerek, bilgiyle birleşerek ve dolayısıyla hem epistemolojik hem de etik yargılarla (doğru-yanlış, iyi-kötü) kendini derinleştirerek işleyen söylemsel bir oluşuma dönüştüğünü öne sürer.

İktidar ilişkileri sadece başkalarını kontrol etme veya etkileme yeteneği ile ilgili değil, aynı zamanda tahakküme direnme veya meydan okuma yeteneği ile de ilgilidir (Apalı, 2021).

Bu nedenle, bireyler ve gruplar hakim oldukları konumlarını korumak veya bunlara meydan okumak için mücadele ederken, iktidar ilişkileri çatışma ve gerilimle karakterize edilir.

Dolayısıyla güç ilişkileri, aynı zamanda bireylerin ve grupların kendi düşünme ve eylem biçimlerini şekillendirme yeteneklerine de atıfta bulunur. Bu şekilde, iktidar ilişkileri sosyal ve kültürel normların ve değerlerin hem bir yansıması hem de yeniden üretilmesinin bir aracıdır.

Foucault'nun sözleriyle, iktidar bir ağ aracılığıyla, ağ benzeri bir aygıt aracılığıyla çalışır. İktidar toplumun her düzeyinde (sadece yönetenlerin iktidarında değil) bir takım stratejiler geliştirir ve böylece iktidar tüm topluma yayılır.

Güç tek taraflı değildir. Bu ağın, bir tarafında bilgi, diğer tarafında bilim, cinsellik, ekonomi, din vb. olabilir. Yani sosyal ilişkiler ağında, her zaman emir veren ve itaat bekleyen tek bir iktidardansa bu ağın farklı kollarında işleyen iktidar ilişkileri vardır.

Bir ilişkide baskın taraf, bir sonraki ilişkide ikincil taraf olabilir. İktidar bireysel ya da yapısal bir kapasite olmaktan çok, birey-birey ya da birey-kolektivite (toplum) zeminlerinde ilişkisel bir niteliğe sahiptir; yani iktidar bir edilgenlik ilişkisi değil, failer arasındaki dinamik bir süreçtir (Bayram, 2023).

Gücü Elde Etmek için Kültürel Sermaye Kavramı

Bourdieu'nün iktidar tanımı, gücün elde edilmesinde kültürel sermayenin önemini de vurgulamaktadır. Bourdieu'ye göre güç, eğitim, sosyalleşme ve kültürel deneyimler yoluyla elde edilen bir durumdur.

Bu durum, eğitim ve yüksek kültüre maruz kalma gibi kültürel kaynaklara erişimi olanların, toplumda güç ve nüfuz elde etme olasılıklarının daha yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ek olarak, yüksek sosyal sınıflardan gelen bireyler kültürel sermayeye daha fazla erişebildikleri için daha fazla güce ve etkiye sahiptir (Köse, 2016).

Teori, kültürel sermayeyi, bir bireyi toplumda daha üstün/avantajlı bir sosyal statü kazanma yeteneklerinden yararlanmak için gerekli ve kullanışlı bilgi ve entelektüel becerilerle donatmaya yönlendirir (Suveren, 2022).

Bourdieu'nün kültürel sermaye kavramının sunduğu argümana dayanarak, daha yüksek eğitim düzeyine sahip bireylerin, toplumun diğer üyelerinden saygı ve hayranlık kazanma olasılıkları daha yüksektir ve bu, siyasal alanda yükselişlerini destekleyebilecek sağlam bir temel oluşturur. Böylece kültürel sermaye, çeşitli siyasal ortamlardaki sosyal hiyerarşiyi etkiler (Levy & Reiche, 2017).

Örneğin, şirketlerin çalışma yöntemleri veya sistemleri, bireylerin yönetsel yeterliliğini belirlemek için esasen katılımcıların kültürel sermayesini dikkate alır. Şirketler, yüksek eğitimli kişilerin, daha az eğitimli kişilere göre etkili bir şekilde yönetmek için daha fazla bilgi ve beceriye sahip olduğuna inanır.

İktidar ve Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Dair Foucault ve Bourdieu'nün Analizi

Bu örneğin, Bourdieu'nün kültürel sermaye kavramının siyaseti ve siyasal alanı daha iyi anlamak ve analiz etmek için nasıl kullanılabileceğini açıkladığı söylenebilir.

Foucault ve Bourdieu'nün İktidar ve Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Dair Analizi

Ataerkil Toplumlarda Kadının Tanımı

Eril iktidar ile güç paylaşımında olan devlet, cinsel yaşam, aile, çocuk yetiştirme gibi alanlar ve bunlara bağlı alanları denetim altına almaktadır (Zengin, 2016:27).

Nüfusun artması ile birlikte bireylerin birçok yönden istenen kriterlerde yetiştirilmesi görevi, bu denetim bağlamında kadına yüklenmektedir. Bu temel üzerinde ekonomik ve sosyal gelişmeler kapsamında kadın bedeninin kontrolü evrilerek varlığını devam ettirmektedir.

Kadın bedeni, ataerkil grupların iktidar ilişkileri tarafından kontrol edilir ve nesneleştirilir. Foucault, iktidar ilişkilerinin toplumsal yapılar tarafından üretildiğini savunurken, kadın bedenlerinin, toplumsal yapı ve iktidar tarafından kontrol edildiğini de vurgulamaktadır.

“Foucault'ya göre beden ancak hem üretici bir beden hem de tabii kılınmış bir beden olduğunda kullanışlı bir güce dönüşür” (Butler, 2012).

Ataerkil toplum yapısı incelenirken Foucault'a göre, bilgi ve söylem arasındaki ilişki, dil ve konuşma, iktidar ilişkilerinin kullanılması ve yürütülmesinde önemli bir role sahiptir. Bu nedenle, ataerkil toplumlarda kadınların bu söylemler tarafından zayıflandırılması, toplumsal yapılar tarafından da desteklenir.

Ataerkil toplumlarda kadının tanımı, erkeğin gücü ve kontrolü üzerine kurulu bir ilişki biçimi olarak görülmesidir (Öztürk, 2012).

Bu nedenle, kadının tanımı, ataerkil toplumlarda erkeğin güç ve kontrolüne bağlı olarak şekillenmektedir. Bu tanım, ataerkillikle birlikte ortaya çıkan ve kadınların toplumsal hayatta yaşadıklarını gösteren bir durumdur.

Tarihsel bağlam içersinde ele alınan aile, ırk, sınıf ve cinsiyetin kesiştiği bir alan olarak da görülebilir. Ayrıca kadınlar, ataerkil toplumlarda bedenlerinin kontrol ve disiplin altına alınması yoluyla erkekler tarafından sömürülmektedir (Berktaş, 2022).

Toplumsal cinsiyet rollerinden oluşan kimlikler, Foucault'nun iktidar davranışı ile analiz edilirse, erkekliğin sadece kadın ve erkeklere egemen olmadığı, aynı zamanda kendileriyle bir mücadele içinde var oldukları söylenebilir.

Nitekim Foucault, gücün bireylerin belirli bir amaç için elde ettiği bir şey olmadığını ve toplumsal gücün, baskın olanın yanı sıra tüm cinsiyet biçimlerini içeren her şeyi kapsayan bir rol oynadığını vurgular. Çünkü toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasında her zaman bir mücadele vardır ve bu güç mücadelesi tüm ilişkilerin merkezinde kendine yer bulur.

Foucault'nun iktidar ve toplumsal cinsiyet analizi, çalışmalarının kritik bir yönüdür. Foucault, toplumsal cinsiyetin iktidar ilişkileri aracılığıyla üretilen ve sürdürülen toplumsal bir yapı olduğunu savunur (Topaloğlu, 2010).

Bu nedenle, Foucault'nun analizi geleneksel kadınlık ve erkeklik kavramlarına meydan okur ve gücün toplumsal cinsiyete dayalı ilişkiler içinde nasıl işlediğine ışık tutar.

İktidar ve Kadının Tanımı Arasındaki İlişkiyi Anlamının Önemi

Foucault ve Bourdieu'nün çağdaş toplumdaki iktidar kavramını anlamak için yaptıkları çalışmaların sonuçları önemlidir. Analizleri, gücün yalnızca açık kontrol mekanizmaları yoluyla değil, aynı zamanda algılarımızı, davranışlarımızı ve kimliklerimizi şekillendiren daha incelikli etki biçimleri aracılığıyla nasıl işlediğini vurgulamaktadır.

Foucault ve Bourdieu'nün çalışmaları gücün; eğitim, sağlık ve medya da dahil olmak üzere çeşitli kurum ve sistemler içinde nasıl işlediğini eleştirel bir şekilde inceleme ihtiyacının altını çizmektedir. Çalışmaları, iktidar ilişkilerinin bu kurumlara gömülü olduğu (Foucault, 2021) yolları aydınlatarak, müdahale ve dönüşüm fırsatlarını belirlememize yardımcı olmaktadır (Johnson, 2023).

Foucault'nun güç kavramı ve onun toplumsal cinsiyetle olan ilişkisi, kadın ve gücün tanımını

İktidar ve Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Dair Foucault ve Bourdieu'nün Analizi

anlamada süregelen önemini korumaya devam etmektedir. Foucault'nun iktidar teorisi, kadınları ikincilleştiren ve eril ve dişil normların onaylanmasını sağlayan toplumsal cinsiyet sisteminin toplumda nasıl bu kadar yaygınlaştığını ve derinden kökleştiğini açıklar (Diamond & Quinby, 1988).

Toplumdaki toplumsal cinsiyet ve güç dinamiklerinin geleceği sürekli olarak gelişmektedir. Toplumsal hareketlerin toplumsal cinsiyet ve iktidar üzerindeki etkisi, kadın tanımı ve iktidar ilişkilerinin hükümlerini de şekillendirmektedir

Toplumsal cinsiyet ve güç dinamiklerinde süregelen bu evrim ve değişim, daha eşitlikçi ve adil bir toplum yaratmak için bu konuların sürekli olarak analiz edilmesi ve keşfedilmesi ihtiyacını vurgulamaktadır. İlişkilerin sosyal boyutlarını ve oyundaki güç dinamiklerini anlamak, daha eşitlikçi ve sağlıklı ilişkiler yaratmaya yardımcı olabilir (Küçükdağ, Avcı, & Kaya, 2023).

Kadınlarda beden toplumsal işleniş noktasında Bourdieu gerek "Eril Tahakküm"de gerekse de "Ayrım"da ayrıntılı bir şekilde yaptığı araştırmalarda kadınların ve bedenlerinin üzerinde hâkim olan toplumsal algılamalardan bahsetmektedir.

Kadınlar üzerinde hem toplumun bir dayatması veya getirisi olarak hem de kadınların kendi istekleri doğrultusunda bedenlerini saçlarından kıyafetlerine kadar belirleyen bir anlayış ve disiplin içerisinde yaşamaktadırlar.

Örneğin erkek ve kadınların toplum tarafından belirlenen itaat biçimlerine bakılırsa; erkekler uç örnekler dışında itaat gösterirken dik bir duruş sergilerler. Oysa kadınlarda eğilme şeklinde davranış kendini gösterir.

Ayrıca bu davranışların yani hem erkeğin dik durmasının hem de kadının uysal, boynu bükük duruşunun her iki cinse de yakıştığı algısı mevcuttur.

Bunların dışında elbiselerde sağ ve sol elin kullanımı, erkeklerde göz içine ve doğrudan yüze bakarak, kadınlarda ise ayaklara veya yere bakarak konuşulması gibi birçok örnek hem bedenin toplumsal alanda inşa edilmesini hem de kadın erkek ilişkisinin tamamlar niteliği olarak değerlendirilebilecek olan egemenlik ve egemenliğin doğurduğu sınıfsal ayrımı açıklar niteliktedir (Bourdieu, 2020: 247-249).

Sonuç

Tarihsel bir bakış açısıyla yaklaşıldığında kadına ve kadının kendisiyle özdeşleştirilen bedenine bakış açısının kırılma noktasının toplayıcılık ve avcılıktan tarım ekonomisine geçiş olarak nitelendirilebilir.

Erkeğin fiziksel gücünü ön plana çıkaran tarımsal faaliyetler, böylece kadının özel alan içerisinde tanımlanmasına ve algılanmasına neden olmuştur. Doğayla özdeşleştirilen kadın bedeni ve onun karşısında aşkın bir güç olarak tanımlanan erkek, bir anlamda toplumsal cinsiyet algısının en temel biçimini ifade etmektedir.

Kadın bedeninin bir meta unsur olarak tanımlanması, Cumhuriyet döneminin kamusal alanında kadınların görünürlüğünü kadınsı kıyafetlerden vazgeçmeleriyle gerçekleştirmiş ve bir anlamda feminen görünürlükten çıkmalarıyla mümkün kılınmıştır.

Günümüzde ise, kadının bir değer olarak kabul edilmesi, modaaya uygunluğu çerçevesinde anlam kazanmıştır. Böylece kadınlar, giyim tarzlarına göre yargılanmaya, değer görmeye ve arzulanmaya başlamıştır.

Kadın bedeni, geleneksel toplumlardan modern zamanlardaki toplumlara kadar sürekli denetlenmiş ve eril iktidar tarafından özgürlüğü sınırlandırılmıştır. Kadının kendi bedeniyle özdeşleştirilmesi, kadını baskı altında tutmanın ve denetlemenin bir unsuru olarak kabul edilmiş ve bu sayede denetimin yeniden üretilmesi gerçekleştirilmiştir.

Geleneksel öğretisi, kadını ev içinde denetim altında tutarken; modern zamanlar ise kamusal alanda kadının görünürlüğünü bedeni üzerinden gerçekleştirmiştir.

Bu bağlamda iktidar söyleminde kadın bedeninin denetimi üzerinde biçimsel bir değişim göstermesine rağmen temelde dişiliği ve feminen değerleri ötekileştirdiği söylenebilir.

Kaynakça

- Akçaoğlu, A., & Suveren, Y. (2022). Pierre Bourdieu'nün Siyaset Sosyolojisi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 437-459.
- Altunay, U. Y., Yunus, M. A., & Güneş, M. (2021). Bir Araç Olarak Güvenlik: Bourdieu ve Foucault Okumalarıyla "Tahakküm" Üzerine Bir Çözümleme. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23-42.
- Apalı, Y. (2021). Michel Foucault'da İktidar ve Güç . *Mehmet Akif Ersoy Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 290-304.
- Bayram, A. K. (2023, Ağustos 10). *İktidar*. Tübitak Bilim ve Toplum Başkanlığı Popüler Bilim Yayınları: www.ansiklopedi.tubitak.gov.tr adresinden alındı
- Berktaş, F. (2022, Mayıs 9). "Deli Kadın" İmgesi. Koçkam: <https://kockam.ku.edu.tr/deli-kadin-imesi-fatmagul-berktay/> adresinden alındı
- Bourdieu, P. (2000). *Pascalian Meditations*. Stanford University Press.
- Butler, J. (2012). *Bedenler ve İktidar*. Yapı Kredi Yayınları.
- Çeğin, G., & Özpolat, G. (2017). Tabiyet ve Simgesel Şiddet Kavramları. *Praksis* 42, 683-695.
- Diamond, I., & Quinby, L. (1988). *Feminism and Foucault*. North Eastern University Press.
- Foucault, M. (2016). *Cinselliğin Tarihi*. İstanbul: Ayrıntı.
- Foucault, M. (2019). *İktidarın Gözü* (Cilt 5). İstanbul, Ayrıntı.
- Foucault, M. (2021). *Özne ve İktidar* (Cilt 7). İstanbul: Ayrıntı.
- Hilgers, M., & Mangez, E. (2015). *Bourdieu's Theory of Social Fields, Concepts and Applications*. New York: Routledge.
- Johnson, R. (2023, 6 24). *Pierre Bourdieu'nün Sanat, Edebiyat ve Kültür Sosyolojisi*. e-skop: <https://www.e-skop.com> adresinden alındı
- Kandiyoti, D. (2015). *Cariyeler, Bacılar, Yurttaşlar Kimlikler ve Toplumsal Dönüşümler*. İstanbul: Metis.

Köse, H. (2016). Bourdieu Düşüncesinde Tahakküm-İtaat İlişkisi ve Sosyo-Politik Beden. *İlef Dergisi*, 173-199.

Küçükdağ, R., Avcı, F. Ş., & Kaya, F. (2023). Heteroseksist Bakış ile Romantik İlişkilerin Toplumsal Görünümleri. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 538-557.

Levy, O., & Reiche, B. S. (2017). *The politics of cultural capital: Social hierarchy and organizational architecture in the multinational corporation*. Human Relations.

Öztürk, M. Y. (2012). Ataerkil Kapitalist Toplumda Kadının Bedeni. *Toplum ve Hekim*, 274-281.

Sait, E. (1999). Yalnızca Bir Tarihçi, Bir Filozof Bir Edebiyatçı Değil Daha Fazlası: Michel Foucault. *Doğu Batı Dergisi*.

Suveren, Y. (2022). Pierre Bourdieu'nün Sosyolojik Yaklaşımı ve Siyaset. *Muhakeme Dergisi*, 1-14.

Topaloğlu, H. (2010, Aralık). Gölgedeki Bedenler: Bedenin İnşa Sürecinde Toplumsalın Etkileri. *Alternatif Politika*, 2.